

hvor det Princip er accepteret, at lade Staten tilskyde til trængende Kommuner efter Skoleraadens Skjøn. I den Henseende har Mindretallets Forslag tilvisse Intet forud for Hvertallets. Jeg har et Par Ord at sige med den ærede Minister. Den ærede Minister har gentaget, hvad han tidligere har sagt, at Intet var visere, end at hans Skolelovsforslag ikke kunde gaa igjennem. Det er jo naturligt, at naar den ærede Minister gjentagende forskjæver det, maa det formentlig være begrundet. Den ærede Minister maa, idet han udtaler sig saaledes, have en Følelse af, at hans Anskuelse om Skolevæsenets Ordning gaa i en saadan Retning, at han ikke kunde forelægge Forslag derom, som kunde vinde Thingets Billigelse, og saaledes kan jeg forstaa, at han kan skjønne, at Intet var visere. Men hvorledes det kan berettigede til at gaa en anden Vej iøvrigt end den, der er rimelig og retfærdig efter hele Traditionen i Lovgivningen, forstaaar jeg ikke. Nu lagde jeg imidlertid Mærke til, at den ærede Minister udtrykte sig saaledes, at jeg havde gjort Indvending mod, at den ærede Minister undersøgte Skolelærerembødernes Lønningsforhold, nei, det er faare langt fra, tværtimod, for en almindelig og detailleret Undersøgelse tror jeg, at man fra alle Sider vil være den ærede Minister Takskyldig. Der vilde derigjennem komme et Materiale tilføede, som kunde lette os at tage vort Standpunkt, naar disse Spørgsmaal kom frem, men det er jo ikke det, Salen er om, men om, hvad der skal gjøres bagefter, at efter den almindelige Undersøgelse skal gaa et almindeligt Paabud til Sognekommunerne, enten frivillig eller tvungent, at føre Embederne op til en vis Sum efter Reglen i Forordningen af 1814 uden fornyet Hensyn til de høist forandrede Forhold i Kommunerne og uden Hensyn til hele den siden 1814 opvoksende Skole- og ikke blot Skole- men kommunale Lovgivning. Det er det, jeg har rettet min Anse imod. Nu siger den ærede Minister, at det forandrede ham, at jeg kunde mene, at man i enkelte Tilfælde kunde komme til at benytte Loven af 1814 og dog ikke vilde gaa ind paa en saadan almindelig Benyttelse. Dertil skal jeg svare, at det ligger ganske simpelt deri, at Anordningen af 1814 har foreskrevet dengang at foretage den almindelige Inddeling af Distrikterne, den almindelige Fastsættelse af Lønningerne, men forsaavidt der iøvrigt tales om Lønningsbestemmelser, navnlig i den af Ministeren saameget udhævede § 55, siges det udtrykkelig, at disse Bestemmelser skulle dog kun bringes i Udførelse, hvor Degnefaldene ere ledige, eller efterhaanden som de blive det; altsaa kan det kun ske, efterhaanden som enkelte Forhold indtræde; men der er mig bekendt intet Lovstykke, som giver den ærede Minister Bemyndigelse til paa den Maade, om jeg maa bruge det ligefremme Udtryk, at rive Lønningsplanerne i Stykker og lave en ny efter

denne Lov. Den Lov har aldeles ikke denne Karakter. Flere af de Bestemmelser, der staa i den, ere gennemførte, og skulde ogsaa have været det efter selve Anordningens Bestemmelse, og naar den ærede Minister mener, at den Omstændighed, at Reguleringssummerne skulle fastsættes paany, kan give ham Anledning til en saadan Bevægelse, kan jeg ikke læse Anordningen af 8de Marts 1856 § 19 saaledes. Der er ikke med et eneste Ord hentydet til, at der ved en ny fast Ansættelse af Reguleringssummerne skulde kunne være Leilighed til en saadan Bevægelse, som her er omtalt. Men jeg gjentager, er det den ærede Ministers Mening at ville indskrænke sig til en Undersøgelse af disse Forhold, er der vist Ingen her i Salen, der i nogen Maade vil lægge den ærede Minister nogen Hindring i Veien for en saadan Virksomhed. Men skal der ske en almindelig Forandring i dette Forhold derved, at de bestaaende Tilstande i Kommunerne og maa ske tilbids i Amiskommunerne væsentlig skulde forandres, skal jeg gjentagende paastaa, at, hvis Administrationen gjør dette uden at komme til Lovgivningsmagten, har den efter min Formening overskredet sin Competence.

Ministeren for Kirke og Undervisningsvæsenet (Fischer): Maa jeg bede om Ordet?

Formanden (Krabbe): Der er forlangt Afslutning af Forhandlingerne; men de ærede Medlemmer meddele mig, at det ikke gjælder for det Tilfælde, at den ærede Minister begjærer Ordet.

Ministeren for Kirke og Undervisningsvæsenet (Fischer): Jeg skal naturligvis under disse Omstændigheder være meget kort, og det var ogsaa kun min Hensigt at gjøre en Berigtigelse af den Opsættelse, som den ærede Ordfører gav os af § 55 i Loven om Undervisningen paa Landet. Den ærede Ordfører læste denne Paragraf saaledes, at Rancelliet, som der i denne Paragraf er Tale om, maa vente med Forbedringen i Skolelærernes Lønning, indtil Lærerembødene, Degnefaldene, blive ledige; men den ærede Ordfører sluttede deraf, at jeg kun kunde foretage Forbedringer i Lønningerne, efterhaanden som Embederne bleve ledige. Men til Grund for denne Opsættelse ligger der en Forveksling af Degn og Skolelærer. Naar man læser Anordningen af 1814 igjennem, saa vil man finde, at deri paabydes ved Ledighed Nedlæggelse af Degneembeder og Inddragelse af deres Indtægter til Fordel for Skolevæsenet. Nu bestemmer § 55 i den nævnte Anordning, at den Regulering af Skolelærerembødernes Lønning, som paabydes, kun skal træde i Kraft, hvor Degneembederne ere ledige, eller efterhaanden som de blive det; men